

Національний університет
водного господарства та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки,
менеджменту та права
Кафедра обліку і аудиту

06 – 02 – 103

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення
навчальної дисципліни "Фінансовий аналіз"
для студентів спеціальності 7.030509 "Облік і аудит"
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано методичною
комісією зі спеціальності
7.030509 «Облік і аудит»
Протокол № __
від "17" грудня 2013 року

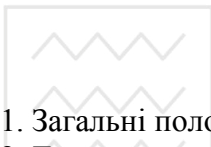
РІВНЕ – 2013

Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни "Фінансовий аналіз" для студентів спеціальності 7.030509 "Облік і аудит" денної та заочної форми навчання / Вовк В.М., Мосійчук М.М.: НУВГП, 2013. – 24 с.

Укладачі: Вовк В.М., к.е.н., доцент
 Мосійчук М.М., ст. викладач

Відповідальний за випуск – Лазаришина І.Д., д.е.н., професор,
завідувач кафедри обліку і аудиту

зміст

1. Загальні положення.....	3
2. Тематичний зміст дисципліни.....	4
3. Картка оцінювання студентів	7
4. Перелік тем рефератів	9
5. Банк тестів	10
6. Термінологічний словник.....	19
7. Перелік рекомендованої літератури.....	23

© Вовк В.М.,
Мосійчук М.М., 2013

© НУВГП, 2013

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основна мета вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз» спеціальності 7.030509 – надання знань про методи експертної оцінки фінансово-господарської діяльності та внутрішніх резервів зміцнення фінансового стану підприємств.

Завдання дисципліни – вивчення математичних та статистичних прийомів і методів фінансового аналізу господарської діяльності підприємств.

Предметом навчальної дисципліни є фінансово-господарська діяльність на підприємствах різних форм власності та галузей економіки.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- теорію та практику оцінки фінансових ресурсів підприємств;
- методiku оцінювання фінансово-господарського стану суб'єкта господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати фінансові звіти відповідно до потреб фінансового управління;
- проводити оцінку ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності підприємства;
- аналізувати грошові потоки та ефективність використання капіталу підприємства;
- здійснювати прогностичний аналіз та аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств;
- проводити стратегічний аналіз фінансових ризиків.

Дисципліна викладається в комплексі з іншими курсами, що забезпечують підготовку студента відповідно до навчальних планів підготовки спеціалістів з обліку і аудиту, особливо важливу роль мають набуті раніше знання та уміння з дисциплін «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік 1, 2», «Економічний аналіз», «Фінанси підприємств», «Економіка підприємства».

На вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» відводиться 108 годин / 3 кредити ECTS.

Самостійна робота студентів передбачена як засіб оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних занять час. Така

робота виконується на основі вивчення студентом нормативно-законодавчої, навчальної та періодичної фахової літератури. Під час самостійної роботи студенти здійснюють підготовку до практичних занять, контрольних заходів, модулів, іспиту.

Забезпечується самостійна робота студента системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, методичні вказівки з дисципліни, інтернет-джерела.

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» самостійна робота студентів денної форми навчання становить 66 годин, а заочної - 96 годин.

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання з дисципліни «Фінансовий аналіз» такий:

21 година – підготовка до аудиторних занять;

18 годин – підготовка до контрольних заходів;

12 годин – підготовка та захист розрахункової роботи;

15 годин – самостійна робота над курсом.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється на практичних заняттях у формі поточного контролю та перевірки якості виконання домашніх завдань, на консультаціях за графіком консультацій.

Самостійна робота студентів здійснюється за тематичним змістом дисципліни.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні засади оперативного фінансового аналізу.

Тема 1. Теоретичні основи фінансового аналізу

Сутність фінансового аналізу та необхідність його проведення. Фінансовий аналіз як елемент системи управління підприємством.

Цілі й задачі фінансового аналізу. Види фінансового аналізу та основні його показники.

Організація фінансового аналізу на підприємстві. Місце фінансового аналізу в системі економічних наук. Інформаційна база фінансового аналізу. Користувачі фінансового аналізу.

Тема 2. Загальна оцінка фінансового стану підприємства

Джерела інформації для аналізу. Побудова й оцінка порівняльного аналітичного балансу. Виявлення позитивних та явно негативних статей балансу.

Проведення оцінки зміни валюти балансу за аналізований період. Здійснення оцінки динаміки і структури балансу. Порівняльний аналіз валюти балансу, виручки від реалізації продукції та прибутку підприємства. Системний аналіз. Експертна оцінка.

Тема 3. Аналіз платоспроможності та ліквідності

Сутність понять платоспроможність і ліквідність. Поняття ліквідності підприємства та ліквідності балансу підприємства. Аналіз ліквідності балансу. Класифікація активів за ступенем ліквідності. Класифікація пасивів за терміновістю погашення зобов'язань. Умови абсолютно ліквідного балансу підприємства.

Аналіз відносних показників ліквідності. Факторний аналіз. Системний аналіз. Експертна оцінка.

Тема 4. Аналіз фінансової стійкості

Значення фінансової стійкості. Позитивні і негативні риси фінансової стійкості. Аналіз абсолютних та відносних показників фінансової стійкості. Факторний аналіз показників фінансової стійкості. Типи фінансової стійкості. Методика проведення аналізу. Експертна оцінка.

Тема 5. Аналіз ділової активності підприємства

Якісна оцінка рівня ділової активності. Кількісна оцінка рівня ділової активності. Склад абсолютних та відносних показників ділової активності підприємства. Методика проведення аналізу. Системний аналіз. Експертна оцінка.

Тема 6. Аналіз грошових потоків

Сутність грошового потоку та необхідність його аналізу. Інформаційна база аналізу грошових потоків. Класифікація грошових потоків підприємства.

Аналіз руху грошових потоків за прямим та непрямим методами. Абсолютні та відносні показники аналізу грошових потоків

Тема 7. Аналіз ефективності використання капіталу

Аналіз прибутковості капіталу. Показники ефективності використання капіталу. Факторний аналіз прибутковості загального капіталу. Аналіз обертання оборотних коштів.

Тема 8. Оцінювання виробничо-фінансового левериджу

Поняття левериджу та його значення. Види левериджу. Порядок визначення виробничого, фінансового та виробничо-фінансового левериджу. Методика проведення аналізу. Системний аналіз. Експертна оцінка.

Тема 9. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств

Поняття неплатоспроможності підприємств. Нормативно-законодавче регулювання діяльності неплатоспроможних підприємств. Методичні підходи щодо рейтингової оцінки фінансового стану неплатоспроможних підприємств.

Змістовий модуль 2. Використання результатів фінансового аналізу в управлінні підприємством.

Тема 10. Аналіз кредитоспроможності підприємства

Сутність кредитоспроможності підприємства. Необхідність оцінювання кредитоспроможності. Механізм оцінювання кредитоспроможності позичальника.

Система показників, що характеризують фінансовий стан позичальника. Критерії оцінювання кредитоспроможності. Визначення класу позичальника.

Тема 11. Короткостроковий прогноз фінансового стану підприємства

Поняття історичної та прогнозованої фінансової звітності. Мета складання прогнозованої фінансової звітності. Завдання прогнозного аналізу. Методи прогнозування. Системний аналіз. Експертна оцінка.

Тема 12. Стратегічний аналіз фінансових ризиків

Сутність фінансового ризику та його класифікація. Методи оцінювання фінансових ризиків. Методика проведення стратегічного аналізу фінансових ризиків. Шляхи нейтралізації фінансових ризиків. Системний аналіз. Експертна оцінка.

3. КАРТКА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Картка оцінювання видів самостійної навчальної діяльності студентів з дисципліни «Фінансовий аналіз» наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Картка оцінювання студентів з дисципліни «Фінансовий аналіз»

№ з/п	Види навчальної діяльності	Термін виконання	Форма контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5
обов'язкові види робіт				
1	Написання двох модульних робіт	протягом семестру	модульна робота студента	до 10 балів за кожен модульну роботу
2	Написання та захист розрахункової роботи	протягом семестру	розрахункова робота студента	до 20 балів
3	Написання самостійних робіт на практичних заняттях по темі курсу	протягом семестру	самостійні роботи студентів	до 16 балів
4	Охайне ведення конспекту лекцій та практичних занять	протягом семестру	конспект лекцій	до 4 балів
Підсумок балів за обов'язкові види робіт				до 60 балів
вибіркові види робіт				
5	Написання реферату за визначеною темою	протягом семестру	реферат	до 2 балів
6	Захист реферату за визначеною темою	протягом семестру	реферат	до 3 балів

продовження табл. 1

1	2	3	4	5
7	Підготовка мультимедійної презентації по темі курсу	протягом семестру	мультимедійна презентація	до 5 балів
8	Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції по темі курсу	протягом семестру	довідка про участь в конференції	до 5 балів
9	Написання наукової статті по темі курсу	протягом семестру	ксерокопія наукової статті зі збірника	до 15 балів
10	Написання тез доповіді на наукову конференцію за темою курсу	протягом семестру	ксерокопія наукової статті зі збірника	до 10 балів
11	Участь в університетській олімпіаді з обліку, аналізу та аудиту	протягом навчального року	довідка про участь в олімпіаді	до 3 балів (за призове місце – 7 балів)
12	Участь у всеукраїнській олімпіаді з обліку, аналізу та аудиту	протягом навчального року	довідка про участь в олімпіаді	до 5 балів (за призове місце – 10 балів)
Підсумок балів за вибіркові види робіт				до 57 балів

Примітка. Студент може обрати до двох видів вибіркового робіт.

Максимальна кількість балів за поточну та самостійну роботу – 60 балів.

Шкала розподілу балів, що отримують студенти за виконання розрахункової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз», наведена в таблиці 2.

Розподіл балів, що отримують студенти за виконання
розрахункової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз»
(денне відділення)

Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Додатки	Оформлення роботи	Захист роботи	Загальна сума
0-1	0-6	0-3	0-2	0-1	0-7	0-20

4. ПЕРЕЛІК ТЕМ РЕФЕРАТІВ

1. Фінансова звітність підприємств як інформаційна база фінансового аналізу. Фінансові ресурси як об'єкт аналітичного дослідження

2. Методика аналізу фінансового стану. Аналіз фінансового стану за матеріалами конкретного підприємства

3. Аналіз фінансової стійкості із використанням фінансової звітності конкретного підприємства

4. Аналіз відносних показників ліквідності за даними форми №1 річної фінансової звітності. Аналіз ліквідності балансу підприємства за матеріалами конкретного підприємства

5. Аналіз руху грошових потоків за даними форми №3 річної фінансової звітності. Параметричний аналіз грошових потоків із використанням фінансової звітності конкретного підприємства

6. Здійснення попередньої оцінки позичальника за матеріалами діючого підприємства. Здійснення оцінки показників платоспроможності та фінансової стійкості позичальника за матеріалами конкретного підприємства

7. Аналіз прибутковості капіталу із використанням фінансової звітності конкретного підприємства

8. Інформаційна база для проведення аналізу виробничого, фінансового і виробничо-фінансового левериджу та методика їх проведення

9. Аналіз показників ділової активності за матеріалами конкретного підприємства

10. Прогнозний аналіз джерел формування і використання фінансових ресурсів на прикладі конкретного підприємства.

Прогнозний аналіз фінансових результатів на прикладі конкретного підприємства

11. Методичні підходи до оцінки фінансового стану неплатоспроможних підприємств

12. Оцінка ймовірності прояву фінансових ризиків на підприємстві, оцінка їх впливу на стратегію розвитку підприємства та шляхи нейтралізації фінансових ризиків

Примітка: При виконанні реферату слід ретельно підбирати базу дослідження. Реферат, виконаний за матеріалами однієї бази дослідження на одну і ту ж тему не буде зарахований.

5. БАНК ТЕСТІВ

1. Фінансовий аналіз – це:
 - а) аналіз узагальнених економічних показників основних галузей народного господарства, соціальної інфраструктури, що становлять основу економічного розвитку країни, фундамент її матеріально-технічної бази;
 - б) вид економічного аналізу, що відповідає за обґрунтування управлінських рішень в сфері формування, розподілу і використання фінансових ресурсів підприємства;
 - в) система знань для дослідження зміни і розвитку економічних явищ, процесів у їх взаємозв'язку та взаємозумовленості, що визначається суб'єктивними та об'єктивними причинами з метою забезпечення цільового управління ними;
2. Джерелами інформації фінансового аналізу є:
 - а) фінансова звітність, реєстри аналітичного і синтетичного обліку;
 - б) податкова звітність;
 - в) статистична звітність;
3. Метою фінансового аналізу є:
 - а) отримання необхідної інформації про об'єктивну і повну картину фінансового стану підприємства, його прибутків та збитків, змін у структурі активів і пасивів, формуванні його капіталу;
 - б) сприяння виконанню планів підприємств і їх підрозділів, а також інших господарських формувань, сприяння дальшому розвитку і поліпшенню економічної роботи завдяки підготовці проектів оптимальних управлінських рішень;

- в) знаходження компромісу між завданнями, які ставить перед собою підприємство, та фінансовими можливостями реалізації цих завдань;
4. До складу методів рейтингової оцінки фінансового станку підприємств відносять:
 - а) визначення рейтингу за критерієм "сума місць", розрахунок узагальнюючого показника фінансового стану та ін.;
 - б) розрахунок коефіцієнта Бівера, узагальнюючого показника ліквідності, показника фінансової незалежності та ін.;
 - в) визначення рейтингу за критерієм "обсяг виробництва", розрахунок узагальнюючого показника ліквідності та ін.;
 5. До складу необоротних активів відносять:
 - а) основні засоби;
 - б) дебіторську заборгованість;
 - в) виробничі запаси;
 6. До числа факторів, які обслуговують фінансову кризу, відносяться:
 - а) екзогенні;
 - б) ендегенні;
 - в) екзогенні і ендегенні;
 7. До якісних критеріїв ділової активності підприємства відносять:
 - а) репутація підприємства, широта ринків збуту продукції, конкурентноздатність продукції, наявність продукції, що експортується;
 - б) абсолютні та відносні показники ділової активності;
 - в) обсяг реалізації, прибуток, розмір авансованого капіталу;
 8. Економічний зміст коефіцієнта абсолютної ліквідності полягає у наступному:
 - а) коефіцієнт відображає достатність обігових коштів для погашення боргів протягом року;
 - б) коефіцієнт показує готовність підприємства ліквідувати борги протягом року;
 - в) коефіцієнт показує, яка частина поточних боргів може бути погашена за рахунок грошових коштів та дебіторської заборгованості;
 9. Експрес-аналіз – це:
 - а) вид аналізу, що проводиться з метою вивчення всіх аспектів формування і використання фінансових ресурсів підприємства;
 - б) засіб первинної діагностики фінансового стану підприємства за матеріалами звітності;

- в) система показників, які характеризують наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів підприємства;
10. З названих господарських операцій впливом грошових коштів не супроводжуються:
 - а) придбання основних засобів;
 - б) нарахування заробітної плати;
 - в) здійснення капітальних вкладень;
 11. Згідно НП(С)БО 1 до складу розділів Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) включаються:
 - а) фінансові результати, елементи операційних витрат;
 - б) фінансові результати від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
 - в) фінансові результати, сукупний дохід, елементи операційних витрат, розрахунок показників прибутковості акцій;
 12. Згідно НП(С)БО 1 фінансова звітність підприємства – це:
 - а) бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період;
 - б) звітність, яка відображає фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці;
 - в) впорядковані повідомлення про кількісний та якісний стан речей чи явищ, сукупність даних і знань про них;
 13. Зниження показника оборотності грошових активів підприємства вказує на:
 - а) затримку грошових коштів на рахунках в банку, що є свідченням нераціонального використання грошових активів підприємства;
 - б) відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість;
 - в) прискорення оборотності коштів, розміщених у грошових активах підприємства;
 14. В економічній літературі розрізняються такі типи фінансової стійкості підприємства:
 - а) абсолютна фінансова стійкість, нормальна фінансова стійкість, нестійкий фінансовий стан, кризовий фінансовий стан;
 - б) абсолютна фінансова стійкість, критична фінансова стійкість, кризовий фінансовий стан;
 - в) абсолютна фінансова стійкість, допустима фінансова стійкість, критична фінансова стійкість, кризовий фінансовий стан;
 15. Виробничий леведріж – це:

- а) потенційна можливість впливати на прибуток підприємства шляхом зміни структури собівартості та обсягу випуску;
- б) важіль, при незначному посиленні якого можливо суттєво змінити результати виробничо-фінансової діяльності підприємства;
- в) оптимізація структури активів і пасивів підприємства з метою збільшення прибутку;
16. У Звіті про рух грошових коштів (за прямим методом) бартерні операції відображаються у розрізі:
- а) операційної діяльності;
- б) фінансової діяльності;
- в) не відображаються;
17. У фінансовому аналізі розрізняють такі види левериджу:
- а) фінансовий і інвестиційний;
- б) виробничий, фінансовий, виробничо-фінансовий;
- в) виробничий і фінансовий;
18. Форма №2 річної фінансової звітності – це:
- а) звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід;
- б) звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання та власний капітал;
- в) сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами);
19. Якою буде величина коефіцієнту оборотності оборотних активів якщо відомо, що розмір чистого доходу за звітний період складає 22800 тис.грн., а за попередній період – 21450 тис.грн.; вартість оборотних активів на початок період становить 1057 тис.грн., а на кінець періоду – 1170 тис.грн.:
- а) 10,63 рази;
- б) 15,29 рази;
- в) 10,24 рази;
20. Якою буде величина коефіцієнту фінансової незалежності якщо відомо, що розмір власного капіталу становить 1470 тис.грн., розмір позикового капіталу – 1123 тис.грн., а розмірі валюти балансу - 2593 тис.грн.:
- а) 1,7;
- б) 0,57;
- в) 0,45;

21. Якщо період обороту дебіторської заборгованості зменшується, то це свідчить про те, що:
 - а) збільшується загальний розмір заборгованості покупців;
 - б) скорочується фінансовий цикл підприємства;
 - в) знижується обіговість дебіторської заборгованості;
22. Під поняттям “фінансовий ризик” розуміють:
 - а) ймовірність виникнення несприятливих фінансових наслідків у формі втрати доходів або капіталу в ситуації невизначеності умов здійснення його фінансової діяльності;
 - б) ймовірність втрати підприємством майна;
 - в) ймовірність втрати підприємством очікуваного прибутку;
23. Платоспроможність підприємства гарантована при існуванні на підприємстві:
 - а) гарантованої фінансової стійкості;
 - б) абсолютної або нормальної фінансової стійкості;
 - в) лише нормальної фінансової стійкості;
24. Повернення авансів за невідвантажені ТМЦ формують розмір:
 - а) позитивного грошового потоку від фінансової діяльності;
 - б) негативного грошового потоку від фінансової діяльності;
 - в) позитивного грошового потоку від операційної діяльності;
25. Показник тривалості операційного циклу підприємства розраховується на основі показників:
 - а) ділової активності підприємства;
 - б) рентабельності;
 - в) ліквідності підприємства;
26. При оцінці кредитоспроможності виділяють наступні групи позичальників:
 - а) юридичні особи, фізичні особи;
 - б) юридичні особи (крім комерційних банків), комерційні банки, фізичні особи;
 - в) підприємства усіх форм власності (крім бюджетних і кредитних установ), бюджетні установи, кредитні установи, підприємці, фізичні особи;
27. Вірогідність банкрутства згідно моделі Альтмана є високою при значенні показника Z :
 - а) 3,6;
 - б) 2,55;
 - в) 0,2;
28. Горизонтальний аналіз (аналіз динаміки) фінансового стану полягає у:

а) економічній оцінці змін, які щоденно відбуваються в господарській діяльності підприємства;

б) виявленні абсолютних і відносних змін величини різних статей балансу, його розділів за певний період та критична оцінка виявлених змін;

в) проведенні структурно-динамічного аналізу;

29. До складу відносних показників ліквідності відносять:

а) найбільш ліквідні активи, швидкореалізовувані активи, повільнореалізовувані активи та важкореалізовувані активи;

б) коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності;

в) коефіцієнт поточної і загальної ліквідності;

30. До складу екзогенних факторів, які призводять до виникнення банкрутства відносять:

а) низька якість менеджменту, прорахунки в інвестиційній політиці, дефіцити у фінансуванні, прорахунки в галузі постачання;

б) криза окремої галузі, зменшення купівельної спроможності населення, спад кон'юнктури в економіці в цілому;

в) значний рівень інфляції, низький рівень кваліфікації персоналу, зменшення купівельної спроможності населення, незадовільна робота служб контролінгу;

31. Інтегральний показник рівня загрози банкрутства підприємства згідно моделі Тафлера розраховується за формулою:

а) $Z = 1.2 \times X_1 + 3.3 \times X_2 + 0.6 \times X_3 + 1 \times X_4$

б) $Z = 1.2 \times X_1 + 1.4 \times X_2 + 3.3 \times X_3 + 0.6 \times X_4$

в) $Z = 0.53 \times X_1 + 0.13 \times X_2 + 0.18 \times X_3 + 0.16 \times X_4$

де: X_1 – коефіцієнт співвідношення прибутку від реалізації і короткотермінових зобов'язань;

X_2 – коефіцієнт співвідношення оборотних активів і суми зобов'язань;

X_3 – коефіцієнт співвідношення короткотермінових зобов'язань і суми активів;

X_4 – коефіцієнт співвідношення виручки і суми активів.

32. Інформаційною базою аналізу фінансових результатів підприємства є:

а) Звіт про власний капітал, Звіт з праці, Звіт про оборот каси;

б) форма №2, дані синтетичного і аналітичного обліку стосовно доходів і витрат підприємства;

в) форми №1-4 річної фінансової звітності;

33. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та поточна заборгованість за розрахунками з бюджетом, з оплати праці та зі страхування є складовими:
- найтерміновіших зобов'язань;
 - довгострокових пасивів;
 - постійних пасивів;
34. Кредитоспроможність – це:
- якісна оцінка позичальника, яка дається банком при розгляді питання про можливість і умови кредитування і дозволяє передбачити ймовірність своєчасного повернення позичок та їх ефективного використання;
 - взаємні обов'язки між банком і клієнтом з нагоди одержання кредиту останнім;
 - здатність підприємства сплачувати кошти за своїми зобов'язаннями, що вже настали і потребують негайного погашення, за рахунок наявних грошей на банківських рахунках або в готівці;
35. Методика аналізу показників ділової активності підприємства полягає у виконанні таких етапів:
- структурно-динамічний, параметричний, факторний та прогнозний аналіз ділової активності;
 - розрахунок показників ділової активності, оцінка динаміки обчислених показників та їх складових, факторний аналіз, формування аналітичних висновків і рекомендацій;
 - аналіз динаміки показників, аналіз структури показників, порівняльний аналіз, індексний аналіз ділової активності;
36. Метою аналізу грошових потоків є:
- максимізація надходжень грошових коштів на підприємство з різних джерел;
 - оптимізація вільного залишку грошових коштів на підприємстві;
 - оцінка здатності підприємства заробляти грошові кошти визначеного розміру і в установлені строки, які є необхідні для здійснення запланованих витрат;
37. Операційний цикл – це:
- проміжок часу між накопиченням грошових коштів для закупівлі запасів сировини і матеріалів та реалізацією готової продукції зі складів;
 - проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг;

в) проміжок часу між придбанням запасів сировини і матеріалів для здійснення діяльності та отриманням готової продукції в результаті переробки;

38. Основними методами кількісного аналізу ризику є:
- а) логіко-дедуктивні та емпірико-індуктивні методи;
 - б) факторний метод, метод елімінування і ін.;
 - в) статистичний метод, аналітичний метод, метод індивідуальних оцінок і ін.;
39. Основними позитивними фінансовими якостями балансу є:
- а) відсутність різких змін у значеннях поточного періоду в порівнянні із значеннями попереднього періоду;
 - б) відсутність різких змін у значеннях окремих статей балансу, відносна рівновага дебіторської заборгованості з кредиторською, переважання частки власного капіталу в авансованому над часткою залученого та ін.;
 - в) наявність різких змін у значеннях окремих статей балансу, значна перевага дебіторської заборгованості над кредиторською, відсутність "критичних" статей у балансі, перевищення частки залученого капіталу над часткою власного;
40. Період обороту виробничих запасів розраховується за формулою:

$$\text{а) } PO_{BЗ} = \frac{\overline{BЗ}}{Br} \quad \text{б) } PO_{BЗ} = \frac{Br}{BЗ} \quad \text{в) } PO_{BЗ} = \frac{\overline{BЗ} \times Д}{C/в}$$

де: $\overline{BЗ}$ – середньорічна вартість виробничих запасів;
 Br – чистий дохід (виручка) від реалізації продукції;
 $C/в$ – собівартість реалізації продукції;
 $Д$ – кількість днів у аналізованому періоді.

41. Статті Звіту про власний капітал формуються в розрізі:
- а) статутного капіталу, пайового капіталу, додатково вкладеного капіталу, іншого додаткового капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку, вилученого капіталу, неоплаченого капіталу, забезпечення майбутніх витрат і платежів та цільового фінансування і цільових надходжень;
 - б) статутного капіталу, пайового капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу, чистого прибутку, вилученого капіталу і неоплаченого капіталу;
 - в) зареєстрованого капіталу, капіталу у дооцінках, додатково капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), неоплаченого капіталу і вилученого капіталу;

42. Сутність методу рейтингової оцінки підприємства за критерієм "сума місць" полягає у наступному:
- а) обчислюються найбільш важливі фінансові показники, визначаються бали для кожного показника, підсумовуються отримані бали, виводиться місце підприємства;
 - б) отримані фактичні значення за показниками ліквідності та ділової активності порівнюються з нормативами;
 - в) розраховуються показники ліквідності та ділової активності, сумуються отримані значення обчислених показників між собою, визначається місце підприємства;
43. Сутність технічного підходу до визначення банкрутства підприємства полягає у:
- а) аналізі інформації, отриманої за даними управлінського обліку;
 - б) аналізі даних про підприємство із зовнішніх джерел інформації;
 - в) аналізі даних звітності минулих періодів;
44. Темп росту показника розраховують як:
- а) відношення абсолютної величини відхилення до середньої величини підсумку балансу за попередній період;
 - б) відношення підсумку балансу за звітний період до підсумку балансу за попередній період;
 - в) відношення підсумку балансу станом на кінець періоду до підсумку балансу станом на початок періоду, виражене у відсотках;
45. У випадку коли оцінка ризику встановлюється на основі вивчення даних, які вже мали місце раніше в подібних реалізованих програмах (проектах) застосовується:
- а) метод аналогів;
 - б) метод VaR;
 - в) метод процентів;
46. Прогнозована звітність – це:
- а) звітність, що формується на підставі даних поточного обліку;
 - б) звітність, що формується до початку відповідного періоду відповідно до обраної стратегії діяльності господарюючого суб'єкта;
 - в) система документації, що використовується при організації фінансових взаємовідносин суб'єктів господарювання;
47. Ризик зниження фінансової стійкості виникає внаслідок:
- а) виникнення фінансових втрат у процесі здійснення інвестиційної діяльності підприємства;

б) неефективного фінансування поточних витрат підприємства, що обумовлює високу питому вагу постійних витрат у загальній їх сумі;

в) недосконалості структури капіталу, яка породжує розбалансування позитивного і негативного грошових потоків підприємства за обсягами;

48. Рівень фінансового левериджу визначається:

а) відношенням темпів приросту власного капіталу до темпів приросту позикового капіталу;

б) відношенням темпів приросту постійних витрат до темпів приросту змінних витрат;

в) відношенням темпів приросту чистого прибутку до темпів приросту валового прибутку;

49. Розрахункова формула коефіцієнту швидкої ліквідності має вигляд:

$$\text{а) } K_{\text{ЛКВ}}^{\text{ШВ}} = \frac{OA - Z}{ПЗ} \quad \text{б) } K_{\text{ЛКВ}}^{\text{ШВ}} = \frac{OA + Z}{ПЗ} \quad \text{в) } K_{\text{ЛКВ}}^{\text{ШВ}} = \frac{OA + ДЗ}{ПЗ}$$

де: OA – оборотні активи;

Z – запаси;

$ДЗ$ – дебіторська заборгованість;

$ПЗ$ – поточні зобов'язання;

50. Санація підприємства – це:

а) фінансове оздоровлення підприємства;

б) нормалізація поточної фінансово-господарської діяльності підприємства;

в) комплекс заходів, направлених на ліквідацію фінансової кризи;

6. ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Активи – ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

баланс (звіт про фінансовий стан) - звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у законодавчому порядку, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

Банкрутство – такий фінансово-господарський стан підприємства, при якому воно не може задовольнити свої зобов'язання перед кредиторами.

Виробничий леверидж – це потенційна можливість впливати на прибуток підприємства шляхом зміни структури собівартості та обсягу випуску.

Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Власний капітал – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Грошові кошти (гроші) – готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.

Дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Ділова активність – весь спектр зусиль, спрямованих на просування фірми на ринках продукції, праці, капіталу; це його виробнича та комерційна діяльність.

Довгострокова дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Еквіваленти грошових коштів – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості.

Еквіваленти грошових коштів (грошей) – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості.

Експрес-аналіз – це засіб первинної діагностики фінансового стану підприємства за матеріалами звітності.

Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Звичайна діяльність – будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

Звіт про власний капітал – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Звіт про рух грошових коштів – звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) - звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід.

Зобов'язання – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Інвестиції – вкладення капіталу у різних формах.

Інвестиційна діяльність – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Інший сукупний дохід - доходи і витрати, які не включені до фінансових результатів підприємства.

Капітал підприємства – загальна вартість коштів в грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, інвестованих у формування його активів.

Ліквідність балансу підприємства – це рівень покриття зобов'язань активами, термін перетворення яких в гроші відповідає строку погашення зобов'язань.

Ліквідність підприємства – це наявність у нього оборотних коштів, достатніх для погашення короткострокових зобов'язань

Надзвичайна діяльність – операції або події, які не бувають часто або регулярно.

Неплатоспроможність – неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через відновлення його платоспроможності.

Оборотні активи – гроші та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Операційний цикл – проміжок часу між придбанням запасів для провадження діяльності і отриманням грошей та їх еквівалентів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг.

Основна діяльність - операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати.

Примітки до фінансових звітів – сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію і обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності.

Рух грошових коштів – надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів.

Санация – система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати засновник (учасник, акціонер) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, кредитор боржника, інші особи з метою запобігання банкрутству боржника шляхом вжиття організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до порушення провадження у справі про банкрутство.

Сукупний дохід - зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками).

Фінансова діяльність – діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталів підприємства.

Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Фінансова стійкість підприємства – це такий стан фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес виробничо-торговельної діяльності, а також затрати на його розширення і оновлення.

Фінансовий аналіз – це вид економічного аналізу, який займається обґрунтуванням рішень в сфері управління фінансовими ресурсами підприємства.

Фінансовий леверидж – це потенційна можливість впливати на прибуток шляхом зміни обсягу та структури власного і позикового капіталів.

Фінансовий ризик – ймовірність виникнення несприятливих фінансових наслідків у формі втрати доходів або капіталу в ситуації невизначеності умов здійснення його фінансової діяльності.

Фінансові інвестиції – це активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора.

7. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика / О.Я. Базилінська : Навч.посібник. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 388 с.
2. Білик М. Д. Фінансовий аналіз / [Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю.] : Навч. посіб. - 2-ге вид., без змін. – Київ : КНЕУ, 2007. – 592 с.
3. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Н. І.Власюк. – Л. : Магнолія 2006, 2010. – 328 с.
4. Измайлова К. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / К.В. Измайлова. – К. : МАУП, 2000. – 152с.
5. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. посіб. / М. Я. Коробов. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. – 378с.
6. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія / Л. А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ, 2001. – 387с.

Допоміжна література

7. Про відновлення платоспроможності боржника або визначення його банкрутом : закон України від 14.05.1992 № 2343-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
8. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : постанова НБУ від 21.01.2004 № 22 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
9. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293533
10. Про деякі питання практики застосування Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» : рекомендації Вищого господарського суду від 04.06.2004 № 04-5/1193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v1193600-04>
11. Аналіз формування і використання фінансових ресурсів підприємства: методичний аспект / Білоус О.С., Вовк В.М., Федорович Р.В. – Тернопіль: Астон, 2005. – 224 с.
12. Бернстайн ЛА. Анализ финансовой отчетности: теория, практика и интерпритация : Пер. с англ. / гл. ред. Я.В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 1996. -624с.
13. Дєєва Н.М. Фінансовий аналіз / Н. М. Дєєва, О.І. Дедіков : навч.посіб.- Київ : ЦУЛ, 2007. - 328с.

14. Ковалев В.В. Финансовый анализ / В.В. Ковалев – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2000.
15. Сич Є. М. Стратегічний аналіз : навч. посіб. / Є. М.Сич, О. В.Пилипенко, М. С.Стасишен. -К.: Каравела, 2010.-304 с.
16. Фаріон І.Д. Конспект лекцій з курсу “Фінансовий аналіз” для студентів економічних спеціальностей / І.Д. Фаріон, Л.С. Пристайко ; за ред. д.е.н., проф. І.Д. Фаріона. – Тернопіль, 2003. – 186 с.
17. Федорова Г.В. Финансовый анализ предприятия при угрозе банкротства / Г.В.Федорова : учебное пособие. – М.: Омега-Л, 2003. – 272 с.
18. Федорович Р.В. Фінансовий аналіз / Р.В. Федорович, О.М. Загородна, В.М.Серединська : навчально-методичний посібник. – Тернопіль: ТАНГ, 2001. – 149 с.
19. Хелферт Э. Техника финансового анализа / Э.Хелферт. - пер. с англ. под ред. Л.П. Бельх. – М : Аудит, ЮНИТИ, 1996.-663с.
20. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз / Ю.С. Цал-Цалко : підручник. – Київ : ЦУЛ,2008. - 566с.
21. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз / О.О. Шеремет : навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 196 с.
22. Шило В. П. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : навч. посіб. / В. П. Шило, С. Б. Ільїна, І. І. Криштопа. - вид. 2-ге, доповн.. -К.: Кондор, 2011. - 294 с.

